

Phụ lục III
HƯỚNG DẪN THỰC HIỆN CHƯƠNG TRÌNH GIÁO DỤC PHỔ THÔNG CẤP THPT
MÔN NGỮ VĂN

(Kèm theo Công văn số 4040/BGDĐT-GDTrH ngày ...16 tháng ..9. năm 2021 của Bộ trưởng Bộ GDĐT)

Hướng dẫn này dựa trên sách giáo khoa của Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam. Căn cứ vào hướng dẫn, các cơ sở giáo dục trung học chỉ đạo tổ, nhóm chuyên môn và giáo viên xây dựng kế hoạch dạy học chi tiết bảo đảm cân đối giữa nội dung và thời gian thực hiện, phù hợp với tình hình thực tế.

1. Lớp 10

TT	Chủ đề	Bài	Nội dung điều chỉnh	Hướng dẫn thực hiện
1	Văn học	<i>Ra-ma buộc tội</i> (trích <i>Ra-ma-ya-na</i> - sử thi Ấn Độ)	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		<i>Tam đại con gà</i>	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		<i>Ca dao than thân, yêu thương tình nghĩa</i>	Bài ca dao 2, 3, 5	Khuyến khích học sinh tự đọc (Chỉ dạy bài ca dao 1, 4, 6)
		<i>Ca dao hài hước</i>	Bài ca dao 3, 4	Khuyến khích học sinh tự đọc (Chỉ dạy bài ca dao 1, 2)
		Đọc thêm: <i>Lời tiễn dặn</i> (trích <i>Tiễn dặn người yêu</i>)	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Đọc thêm: - <i>Vận nước (Quốc tộ)</i> của Thiền sư Pháp Thuận - <i>Cáo bệnh, bảo mọi người (Cáo tật thị chúng)</i> của Thiền sư Mãn Giác - <i>Hứng trở về (Quy hứng)</i> của Nguyễn Trung Ngạn	Cả 03 bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Đọc thêm: - Thơ hai-cư của Ba-sô	Cả 04 bài	Khuyến khích học sinh tự đọc

Vfuu

TT	Chủ đề	Bài	Nội dung điều chỉnh	Hướng dẫn thực hiện
		- <i>Lâu Hoàng Hạc (Hoàng Hạc Lâu)</i> của Thôi Hiệu - <i>Nỗi oán của người phòng khuê (Khuê oán)</i> của Vương Xương Linh - <i>Khe chim kêu (Điều minh giản)</i> của Vương Duy		
		<i>Tựa “Trích diễm thi tập”</i> của Hoàng Đức Lương	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Đọc thêm: <i>Hiền tài là nguyên khí của quốc gia</i> (trích <i>Bài kí đề danh tiến sĩ khoa Nhâm Tuất, niên hiệu Đại Bảo thứ ba</i>) của Thân Nhân Trung	Cả bài	Chuyển lên dạy chính thức
		<i>Hưng Đạo Đại Vương Trần Quốc Tuấn</i> (trích <i>Đại Việt sử kí toàn thư</i>) của Ngô Sĩ Liên	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Đọc thêm: <i>Thái sư Trần Thủ Độ</i> (trích <i>Đại Việt sử kí toàn thư</i>) của Ngô Sĩ Liên	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Đọc thêm: <i>Tào Tháo uống rượu luận anh hùng</i> (trích hồi 21 - <i>Tam quốc diễn nghĩa</i>) của La Quán Trung	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		<i>Nỗi thương mình</i> (trích <i>Truyện Kiều</i>) của Nguyễn Du	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Đọc thêm: <i>Thề nguyện</i> (trích <i>Truyện Kiều</i>) của Nguyễn Du	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
2	Tiếng Việt	Phong cách ngôn ngữ sinh hoạt	I. Ngôn ngữ sinh hoạt: mục 1 (Khái niệm ngôn ngữ sinh hoạt), mục 2 (Các	Khuyến khích học sinh tự đọc

Vfuu

TT	Chủ đề	Bài	Nội dung điều chỉnh	Hướng dẫn thực hiện
			dạng biểu hiện của ngôn ngữ sinh hoạt)	
		Phong cách ngôn ngữ sinh hoạt (<i>tiếp theo</i>)	III. Luyện tập: bài tập 3	Khuyến khích học sinh tự đọc
		- Phong cách ngôn ngữ sinh hoạt - Phong cách ngôn ngữ sinh hoạt (<i>tiếp theo</i>)	Cả 02 bài	Tích hợp thành một bài: tập trung vào mục 3 phần I bài Phong cách ngôn ngữ sinh hoạt; phần II và bài tập 1, 2 phần III bài Phong cách ngôn ngữ sinh hoạt - <i>tiếp theo</i> .
		Văn bản (<i>tiếp theo</i>)	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Hoạt động giao tiếp bằng ngôn ngữ	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Hoạt động giao tiếp bằng ngôn ngữ (<i>tiếp theo</i>)	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
3	Làm văn	Lập dàn ý bài văn tự sự	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Miêu tả và biểu cảm trong bài văn tự sự	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Luyện tập viết đoạn văn tự sự	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Tóm tắt văn bản thuyết minh	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Lập kế hoạch cá nhân	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Lập dàn ý bài văn thuyết minh	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Tính chuẩn xác, hấp dẫn của văn bản thuyết minh	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Phương pháp thuyết minh	I. Tầm quan trọng của phương pháp thuyết minh, II. Một số phương pháp thuyết minh: mục 1 (ôn tập các phương pháp thuyết minh đã học), III. Yêu cầu	Khuyến khích học sinh tự đọc

Vfuu

TT	Chủ đề	Bài	Nội dung điều chỉnh	Hướng dẫn thực hiện
			đổi với việc vận dụng phương pháp thuyết minh	
		Luyện tập viết đoạn văn thuyết minh	I. Đoạn văn thuyết minh	Khuyến khích học sinh tự đọc
		- Phương pháp thuyết minh - Luyện tập viết đoạn văn thuyết minh	Cả 2 bài	Tích hợp thành 1 bài, tập trung hướng dẫn học sinh luyện tập viết đoạn văn thuyết minh sử dụng phương pháp thuyết minh bằng cách chú thích và thuyết minh bằng cách giảng giải nguyên nhân - kết quả.
		Lập dàn ý bài văn nghị luận	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Các thao tác nghị luận	I. Khái niệm, II. Một số thao tác nghị luận cụ thể: mục 1 (Ôn lại các thao tác phân tích, tổng hợp, diễn dịch, quy nạp)	Khuyến khích học sinh tự đọc
		- Các thao tác nghị luận - Luyện tập viết đoạn văn nghị luận	Cả 2 bài	Tích hợp thành 1 bài, tập trung vào mục 2, phần II bài Các thao tác nghị luận) và luyện tập viết đoạn văn nghị luận sử dụng các thao tác nghị luận đã học.
4	Chủ đề tích hợp	- <i>Chiến thắng Mtao Mxây</i> (trích <i>Đăm Săn</i> - sử thi Tây Nguyên) - <i>Truyện An Dương Vương và Mị Châu - Trọng Thủy</i> - <i>Tám Cám</i> - Chọn sự việc, chi tiết tiêu biểu trong bài văn tự sự - Tóm tắt văn bản tự sự (dựa theo nhân vật chính)	Cả 05 bài	Tích hợp thành một chủ đề

Ưm

TT	Chủ đề	Bài	Nội dung điều chỉnh	Hướng dẫn thực hiện
		<ul style="list-style-type: none"> - <i>Truyện Kiều</i> (Phần một: Tác giả) - <i>Trao duyên</i> (trích <i>Truyện Kiều</i>) của Nguyễn Du - <i>Chí khí anh hùng</i> (trích <i>Truyện Kiều</i>) của Nguyễn Du - Thực hành các phép tu từ: phép điệp và phép đối 	Cả 04 bài	Tích hợp thành một chủ đề

2. Lớp 11

TT	Chủ đề	Bài	Nội dung điều chỉnh	Hướng dẫn thực hiện
1D	Văn học	<i>Vào phủ chúa Trịnh</i> (trích <i>Thượng kinh kí sự</i>) của Lê Hữu Trác	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Đọc thêm: <i>Khóc Dương Khuê</i> của Nguyễn Khuyến	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Đọc thêm: <i>Vịnh khoa thi Hương</i> của Trần Tế Xương	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		<i>Lẽ ghét thương</i> (trích <i>Truyện Lục Vân Tiên</i>) của Nguyễn Đình Chiểu	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Đọc thêm: <i>Chạy giặc</i> của Nguyễn Đình Chiểu	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Đọc thêm: <i>Bài ca phong cảnh Hương Sơn</i> (<i>Hương Sơn phong cảnh ca</i>) của Chu Mạnh Trinh	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		<i>Chiếu cầu hiền</i> của Ngô Thì Nhậm	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Đọc thêm: <i>Xin lập khoa luật</i> (trích <i>Té cấp bát điều</i>) của Nguyễn Trường Tộ.	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc

Vfuu

TT	Chủ đề	Bài	Nội dung điều chỉnh	Hướng dẫn thực hiện
		Đọc thêm: <i>Cha con nghĩa nặng</i> (trích) của Hồ Biểu Chánh	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Đọc thêm: “ <i>Vi hành</i> ” của Nguyễn Ái Quốc	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Đọc thêm: <i>Tinh thần thể dục</i> của Nguyễn Công Hoan	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Đọc thêm: <i>Lai Tân</i> của Hồ Chí Minh	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Đọc thêm: <i>Nhớ đồng</i> của Tố Hữu	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Đọc thêm: <i>Chiều xuân</i> của Anh Thơ	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Đọc thêm: <i>Tương tư</i> của Nguyễn Bính	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Đọc thêm: <i>Bài thơ số 28</i> (trong tập <i>Người làm vườn</i>) của R.Ta-go	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		<i>Người cầm quyền khôi phục uy quyền</i> (Trích <i>Những người khốn khổ</i> của V. Huy-gô	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Về luân lí xã hội ở nước ta (trích <i>Đạo đức và luân lí Đông Tây</i>) của Phan Châu Trinh	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		<i>Ba công hiến vĩ đại của Các Mác</i> của Phri-đrich Ăng-ghen	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
2	Tiếng Việt	Từ ngôn ngữ chung đến lời nói cá nhân	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Từ ngôn ngữ chung đến lời nói cá nhân (<i>tiếp theo</i>)	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Thực hành về nghĩa của từ trong sử dụng	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự học
		Thực hành về lựa chọn trật tự các bộ phận trong câu	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc

2/20

TT	Chủ đề	Bài	Nội dung điều chỉnh	Hướng dẫn thực hiện
3	Làm văn	Tóm tắt văn bản nghị luận	I. Mục đích, yêu cầu của việc tóm tắt văn bản nghị luận	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Luyện tập tóm tắt văn bản nghị luận	Bài tập 2	Khuyến khích học sinh tự đọc
		- Tóm tắt văn bản nghị luận - Luyện tập tóm tắt văn bản nghị luận	Cả 02 bài	Tích hợp thành một bài: tập trung vào phần II, phần luyện tập bài Tóm tắt văn bản nghị luận; bài tập 1 bài Luyện tập tóm tắt văn bản nghị luận.
		Luyện tập thao tác lập luận so sánh	Bài tập 1, bài tập 3	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Luyện tập vận dụng kết hợp các thao tác lập luận phân tích và so sánh	Bài tập 1	Khuyến khích học sinh tự đọc
		- Luyện tập thao tác lập luận so sánh - Luyện tập vận dụng kết hợp các thao tác lập luận phân tích và so sánh	Cả 02 bài	Tích hợp thành một bài: tập trung luyện tập vận dụng các thao tác lập luận phân tích và so sánh trong làm văn nghị luận.
		Thực hành về sử dụng một số kiểu câu trong văn bản	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Thao tác lập luận bác bỏ	I. Mục đích yêu cầu của thao tác lập luận bác bỏ, Luyện tập: bài tập 1	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Luyện tập thao tác lập luận bác bỏ	Bài 1, bài 3	Khuyến khích học sinh tự đọc
		- Thao tác lập luận bác bỏ - Luyện tập thao tác lập luận bác bỏ	Cả 02 bài	Tích hợp thành một bài: tập trung vào phần II bài Thao tác lập luận bác bỏ; bài tập 2 bài Luyện tập thao tác lập luận bác bỏ.

TT	Chủ đề	Bài	Nội dung điều chỉnh	Hướng dẫn thực hiện
		Thao tác lập luận bình luận.	I. Mục đích, yêu cầu của thao tác lập luận bình luận, Luyện tập: bài tập 3	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Luyện tập thao tác lập luận bình luận	Bài 1	Khuyến khích học sinh tự đọc
		- Thao tác lập luận bình luận. - Luyện tập thao tác lập luận bình luận	Cả 02 bài	Tích hợp thành một bài: tập trung vào phần II, bài Thao tác lập luận bình luận; bài tập 2 bài Luyện tập thao tác lập luận bình luận.
		Nghĩa của câu	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Tiểu sử tóm tắt	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Luyện tập viết tiểu sử tóm tắt	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
4	Chủ đề tích hợp	- <i>Tự tình</i> (bài II) của Hồ Xuân Hương - <i>Câu cá mùa thu</i> (Thu điếu) của Nguyễn Khuyến - <i>Thương vợ</i> của Trần Tế Xương - Phân tích đề, lập dàn ý bài văn nghị luận - Thao tác lập luận phân tích - Luyện tập thao tác lập luận phân tích	Cả 06 bài	Tích hợp thành một chủ đề
		- Phong cách ngôn ngữ báo chí - Phong cách ngôn ngữ báo chí (<i>tiếp theo</i>) - Bản tin - Luyện tập viết bản tin - Phỏng vấn và trả lời phỏng vấn - Luyện tập phỏng vấn và trả lời phỏng vấn	Cả 06 bài	Tích hợp thành một chủ đề

Vfuu

3. Lớp 12

TT	Chủ đề	Bài	Nội dung điều chỉnh	Hướng dẫn thực hiện
1	Văn học	<i>Nguyễn Đình Chiểu, ngôi sao sáng trong văn nghệ của dân tộc</i> của Phạm Văn Đồng	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Đọc thêm: <i>Mấy ý nghĩ về thơ</i> (trích) của Nguyễn Đình Thi	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Đọc thêm: <i>Đô-xtôi-ép-xki</i> (trích) của Xtê-phan Xvai-gơ	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		<i>Thông điệp nhân Ngày Thế giới phòng chống AIDS, 1 – 12 - 2003</i> của Cô-phi An-nan	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Luật thơ (<i>tiếp theo</i>)	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Đọc thêm: - <i>Dọn về làng</i> của Nông Quốc Chấn - <i>Tiếng hát con tàu</i> của Chế Lan Viên - <i>Đò Lèn</i> của Nguyễn Duy	Cả 03 bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		<i>Đàn ghi ta của Lor-ca</i> của Thanh Thảo	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Đọc thêm: - <i>Bác ơi!</i> của Tô Hữu - <i>Tự do</i> (trích) của Pôn Ê-luy-a	Cả 02 bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Đọc thêm: <i>Những ngày đầu của nước Việt Nam mới</i> (trích <i>Những năm tháng không thể nào quên</i>) của Võ Nguyên Giáp	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Đọc thêm: <i>Bắt sáu rìng U Minh Hạ</i> của Sơn Nam	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
Đọc thêm: <i>Mùa lá rụng trong vườn</i> (trích) của Ma Văn Kháng	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc		

		Đọc thêm: <i>Một người Hà Nội</i> của Nguyễn Khải	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		<i>Thuốc</i> của Lỗ Tấn	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		<i>Ông già và biển cả</i> (trích) của Hê- minh- uê	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Quá trình văn học và phong cách văn học	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
2	Tiếng Việt	Giữ gìn sự trong sáng của tiếng Việt	Luyện tập	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Giữ gìn sự trong sáng của tiếng Việt (<i>tiếp theo</i>)	Luyện tập	Khuyến khích học sinh tự đọc
		- Giữ gìn sự trong sáng của tiếng Việt - Giữ gìn sự trong sáng của tiếng Việt (<i>tiếp theo</i>)	Cả 02 bài	Tích hợp thành một bài: tập trung vào phần I bài Giữ gìn sự trong sáng của tiếng Việt, phần II bài Giữ gìn sự trong sáng của tiếng Việt - <i>tiếp theo</i> .
		Nhân vật giao tiếp	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Thực hành một số phép tu từ ngữ âm.	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Thực hành một số phép tu từ cú pháp.	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Thực hành về hàm ý	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
3	Làm văn	Văn bản tổng kết	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Nghị luận về một ý kiến bàn về văn học	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Phát biểu tự do	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự đọc

4	Chủ đề tích hợp	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Người lái đò Sông Đà</i> (trích) của Nguyễn Tuân - <i>Ai đã đặt tên cho dòng sông?</i> (trích) của Hoàng Phủ Ngọc Tường - Luyện tập vận dụng kết hợp các phương thức biểu đạt trong bài văn nghị luận - Luyện tập vận dụng kết hợp các thao tác lập luận 	Cả 04 bài	Tích hợp thành một chủ đề
5	Chủ đề tích hợp	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Rừng xà nu</i> của Nguyễn Trung Thành - <i>Những đứa con trong gia đình</i> của Nguyễn Thi - Nghị luận về một tác phẩm, một đoạn trích văn xuôi 	Cả 03 bài	Tích hợp thành một chủ đề